

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam, 289 szám.

Előfizetési árak:

Egy évre ——— 12 •
Félévre ——— 6 •
Negyedévre ——— 3 •
Egy órára ——— 1 •
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Kedd, december 20.

Proklamációk.

Nagybecskerek, dec. 18.

Amit újabb időben a proklamációk terén véghez vittek, az a sok közlétevé, melyeket ezekben a politikailag nem kedves időkben és feszült helyzetben a néphez intéztek, hogy azt meggyőzzék és megnyerjék, az mind háttérbe szorul báró Bánffy miniszterelnök levele előtt, melyet az aradi választókhoz intézett. A levélnek meglepően határozott hangja arra mutat, hogy a kormány és a szabadelvű párt el van szánva, hogy az ellenzék előtt nem hajol meg és kitart azon a helyen, melyre a korona és a nemzet bizalma állította és egyuttal kijelenti levelében a miniszterelnök, hogy Tisza javaslata nem jelenti a felelősség áthárítását a kormány válláról a pártra, hanem csupán a szabadelvű párt bizalmi szavazata az a Bánffy-kabinetnek.

Az obstrukció okairól és az ürügyekről, melyeket az ellenzék magatartása igazolására felhoz, élesen nyilatkozik a miniszterelnök és oly tényekkel cáfolja meg az ellenzék okait, melyeket senki sem tagadhat. Az igazságot senki sem homályosíthatja el.

A kormány — tudja mindenki — kellő időben beterjesztette a kiegyezési javaslatokat; a képviselőház bizottságai letárgyalták azokat és az ellenzék érdemleges kifogást nem tudott ellenük emelni. A kormány egy pillanatra sem hagyta kétségben a törvényhozást a felől, hogy minő magatartást szándékozik követni abban az esetben, ha kiegyezési javaslatokat Ausztriában nem szavaznak meg alkotmányos uton és a kormány kénytelen lenne az 1898: I. t. c. alapján az önálló rendezés értelmében javaslatot tenni a törvényhozásnak.

Ezt illetőleg ismételtén utalt arra báró Bánffy, hogy ez esetben Magyarország önálló rendelkezési jogát nem szándékozik a gazdasági viszonyok rideg elkülönítése végett igénybe venni, mert Magyarország gazdasági érdekeire és a monarchia magasabb érdekeire való tekintettel el akarja kerülni a gazdasági és vámháborút Ausztriával. Az ellenzéknek az az ürügye tehát, mintha báró Bánffy miniszterelnök a törvényhozást ez irányban eléggé fel nem világosította volna, teljesen jogosulatlan. Az egész ország tudja, hogy az ellenzék a parlamentárizmust lehetetlenné teszi obstrukciójával; az egész ország érzi ezt és ha az ellenzék nem lenne teljes vaksággal megverve, neki magának is be kellene látnia, mily pótolhatatlankárok háromlottak már eddig is a hazára és a magyar érdekekre a parlament működésének erőszakos megakadályozása által.

Határozott és komoly beszéde ez egy olyan államférfinak, aki a helyzet magaslatán áll és erről a magas oromról hangoztatja az egész országhoz intő szövegét, melyet kellene, hogy mindenki meghalljon, megértsen és kövessen. Világos és érthető a miniszterelnök beszéde: a merev kérelhetetlenség álláspontján áll ő — és teljes joggal — mert transzákeiökkel nem lehetne a kisebbség terrorizmusát megszüntetni, mert ez a kiereszközt engedmény jellegével bírna, az alkotmány ellen való lázadást csak rendszeresen és törvényes parlamenti fegyverrel minősítené.

Es így világos, hogy az ellenzék azal az eltökélt szándékkal, hogy ex lex állapotot idézzon elő, kényszerítette bele a

kormányt ebbe a törvény nélkül való állapotba és egyuttal megakadályozta, hogy a kormány az ezen állapot elkerüléséhez szükséges törvényjavaslatokat elintéztethesse. A kormány kézz e törvény nélkül való állapot következményeit viselni és a tényeiért való felelősséget senkivel sem akarja megosztani; csak az ex-lex állapot előidézéséért való felelősséget kénytelen kizárólag az ellenzéknek átengedni, mert ő teremtett mesterséges uton olyan helyzetet, mely elkerülhetetlenné teszi ezt az ex-lex állapotot.

A kormány, a korona és a többség bizalma által támogatva, a közvélemény helyeslésében bizva, az ex-lex állapot alatt is lelkiismeretesen teljesíteni fogja feladatát és az ország érdekeit megvédi abban az értelemben, melyet a nemzet utmutása irt eléje.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, december 20.

A történetirő, ki valaha megírja Nagybecskerek városának történetét, fel fogja jegyezhetni, hogy tegnapi „szajlott le“ az évnek legutolsó és legrövidebb közgyűlése. 3 órától 5-ig tartott az egész komoly aktus s ha voletlenül a mi rokonszenves városatyánk, Wolfinger Viktor ur nem kénytelen azt a csekélyke kis tévedést helyregeasítani, hogy ő nem 110, hanem csak 14 ökörel dolgozik a földjén, hát bizony már 4 óra után mehettek volna haza a város igen tisztelt intézői. Így azonban a Wolfinger ökrei élénk eszme cserét idéztek elő s a képviselő urak kéjes ördömmel foglalkoztak a kétségekívül érdekes baromkérdéssel.

Az ülés különben mindvégig „előkelő nívón“ mozgott s a türehtetlen melegtől eltekintve, elég kellemesnek mondható — szerényebb igények mellett.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Elnökök: dr. Grandjean József polgármester.
Jegyző: dr. Perisics Zoltán főjegyző.

1. A kavicsoit közutakba torkoló földutak kavicsoitása tárgyában alkotott és miniszterileg jóváhagyott törvényhatósági szabályrendelet. — A kavicsoitás kimondatott.

2. Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának a felső muzziyai telep elszakadása tárgyában hozott határozata. — A város azon határozata, hogy az elszakadás ne engedtesse meg jóváhagyatott.

3. Ugyancsak a muziyai község háza ügyében hozott feloldó határozata. — A város ragaszkodik eredeti határozatához.

4. A muziyaiak, dacára annak, hogy a kiküldött rendőrség az 8 érdekükben működik, 8 évre visszamenőleg 70 fti évi bért követelnek. A képviselőtestület a kérelmet elutasítja, a jövőre nézve azonban megindítja a tárgyalásokat.

5. Hivatalos jelentés az 1899. évi költség-előirányzat tárgyában. — Jóváhagyatott.

6. Torontálvármegye tekintetes alispáni hivatalának rendelete, melylyel a virilis meghatalmazottak neveit közli. — A névsor ily értelemben véglegesen megállapított.

7. Hivatalos előterjesztés a köztemető tárgyában. — A polgármester a szerződés aláírásával megbizatik.

8. A főgimnáziumi bizottság előterjesztése, melylyel dr. Platz Bonifác elismerő köszönetét közli. — Már ismertettük. Tudomásul szolgál.

9. Hivatalos jelentés a november és december havi pénztári rovatáról. — Tudomásul vétetett.

10. Hivatalos előterjesztés a borítal- és husfogyasztási-adó miként leendő kezelése tárgyában. — A husfogyasztást 3, a borítal-adót 2 ellenőr kezeli, az előbbieket 660, utóbbiakat 550 fti fizetést kapnak. Azonkívül alkalmaztatik egy könyvelő, ki egyszermind pénztáros is. A főfelügyelettel

Strasser Jakab egy év tartamra me bizatik. A tiszta jövedelemből 10%-ot kap.

11. 30 új villamos órának a beszerzése kimondatik. Nikiforovics indítványára a lámpák a téli hónapokban reggeli 6 óráig fognak égni.

12. A közgyűlés kimondja, hogy a Bihar-Szilágyi olaj részvénytársasággal minden emü összekötést megszakít.

13. Előterjesztés a tüzoltó helyiségi és előfogati istálló átvétele tárgyában. — Dalfel vállalkozónak 11.814 fti kiutalványoztatik.

14. A honvéd laktanyában levő hiányok helyreállítása elrendeltetik.

15. Hivatalos előterjesztés a Rezső laktanyában eszközölt munkálatok átvétele tárgyában. — Kitünt, hogy Krumenacker Ferenc képviselőnek volt igaza és nem a vállalkozónak. Miután a hiányok pótoltatnak, a kereseti összeg kiutalványoztatik.

16. A Rezső laktanyában építendő raktár tárgyában a tárgyalások megindítandók.

17. A katonai barakkok kereseti összege kiutalványoztatik.

18. A tornaterem butorait átvette a bizottság.

19. Előterjesztés Wolfinger Viktor tévesen előírt közmunka tartozásának törlése tárgyában. — Törültek.

20. Hivatalos jelentés a január hó 1-én esedékes annuitások miként leendő fizetése tárgyában. — Különböző alapokból előlegképen beszerzendő.

Végül dr. Grandjean polgármester boldog ünnepeket kíván a képviselőtestület tagjainak, mire az ülés véget ért.

A megfőllebbezett kerékpáradó.

Nagybecskerek, december 20.

Szemban azon folytonosan növekedő terhekkel és föladatakkal, melyek a városokra abból hárulnak, hogy az állam ma már többet végeztet a maga föladataiból a községek által, a nélkül, hogy az ebből eredő kiadásoknak csak kis részében való viselésére is hajlandó volna, a humanitás és kultur igények is napról-napra kiáltóbban követelik figyelembe vételüket és megoldásukat. Ezen utóbbiak közül a legégetőbbeknek jelezsük itt helyben a városi szegény- és egészségügyet, ez utóbbival szoros kapcsolatban állónak itélve szánalmas városi köztisztaságunk, jobban mondva városi köztisztatálanságunkat, azért, mert egyikre sem tudják a kellő költségek fedezetét megajánlani.

A szegényügyről való gondoskodásra a községeket a törvény, meg a felebaráti köteleesség egyaránt szorítják és boldognak nevezhetők azon város a mely saját, eltartást vagy segélyezést igénybe venni jogosult, szegényeit, ezen célt szolgáló alapítványokból vagy saját vagyona jövedelmeiből tarthatja el. De mert városunk kezelésében ilyen alapítványok nincsenek, sem pedig alapvagyon jövedelmeivel nem rendelkezik, az állami adók arányában kivetett községi terhek pedig oly nagyok, hogy kevés oly község van országunkban, a melyben ezek a helybelieknél nagyobb százalékban szedetnének, mulhatatlanul új jövedelmi források után kellett nyulni, hogy a szegényügy rendezéséhez hozzáfoghasson.

Szükségesnek találtuk ezeknek előrebocsátását, mert a sok mindenféle föladatakat városunk az adószámlák egyszerű emelése utján aligha fogja megoldhatni. Nem akarjuk elvitatni azt, hogy e város sorsának intézőit a rég és közel múltban több mulasztás terhelte, de ennek fölvetésével és beösmérésével egymagában még nem jutottunk el odáig, hogy reá is mutattunk volna erre, hogy hát a jövőben egyik-másik célt mi képpen fogunk szolgálani.

Azok, kik a Nagybecskerek városi 1898. évi nov. 23-án megtartott közgyűlésben 287/23216. szám alatt megszavazott kerékpáradót tervezték, mindenesetre komolyan foglalkoztak avval, hogy egy régen léteitést igénylő közjótékonyasági intézményt megteremtessenek. Lehet, hogy a tervezők és velük a kerékpáradót megszavazók, egy még keletlen át nem tanulmányozott, nem eléggé meghányt vetett kérdésben foglaltak el állást és a dolgot így fogva fel, a határozatot megfőllebbezöknök lez közönlhetők az, ha a város atyái a felsőbb hatóság részéről újabb megfontoltabb határozathozatalra utasítva, a célba

vett új jövedelmi forrást enyhébb alakban és mégis ugyanannyi, talán több anyagi eredmény nyel, de mindenesetre biztosabb alapon fogják megteremteni. A midőn a beadott fölébesztést az épen most jelzett javulás bekövetkezését reméljük, az ősszintesség kedvéért kénytelenek vagyunk kijelenteni azt is, hogy a „Csikbánkfalvi” által tett megtorló fenyegetéseket komolyan megtetteknék azért nem vehetjük, mert ha ezen ur személyét jól ismertük fel, akkor őt nem sorolhatjuk azok közé, kik a társadalomban a jónak megrontói, vagy akárcsak megakasztói is volnának és így az ő fenyegetéseitől sem mi magunk, de talán még kevésbé az ő általa megfenyegetett közhasznú és jótékonyági egyletek és az ezek által támogatott szegények sem ijedtek meg.

Nem szándékozunk eldönteni azt, hogy a kerékpározás fenytőzései és csak mulatságra való sport-dolog-e, közlekedési eszköz-e, vagy testet edző-e, sőt inkább azt tartjuk, hogy a kerékpározás mindezen célokat egyaránt képes kielégíteni, sőt még a mi mindezeknél több, a kenyérkeresetet is hathatósan előmozdítani képes segédeszköz azoknál, kiknél sokat érő dolog az, ha tevékenységük helyére mentül gyorsabban juthatnak el.

Ezért tartjuk mi a kerékpáronként évi öt forintba tett adót felette súlyosnak. Nehéz és majdnem keresztülvihetetlen volna, a finom és csakis uri mulatságra szolgáló és az u. n. munkás kerékpár közötti különbséget fölláttatni és ebből folyólag nagyobb vagy kisebb adót szedni; de lehetőségesnek, sőt szükségesnek tartjuk a tervbe vett adótételnek kisebb, oly egyezségben való megállapítását, hogy ez senkit se bírjon a kerékpáregyletből való kilépésre vagy pedig a kerékpározásnak abbahagyására.

Számolni kell avval, hogy városunk uri közönségében kevés a tehető ember és, hogy ezekre igen sokféle közművelődési és társadalmi adó nehezedik. Ehhez képest, nehogy az adózók, illetve a megadóztatás alá vehető kerékpárok számát csökkentsük, egy-egy kerékpár adóját három forintban kellene megállapítani, olyan hozsátévással, hogy a mely családban több tagnak, mint férj és feleség és ezek gyermekeinek van egy-egy kerékpárja, az egy 3 frittal megadóztatottnal, minden további gép után csak 2 fritt volna szedendő; ugyancsak 2 frittot fizessen minden elemi vagy középiskolai tanuló, nem különben a nem önállóan ipart űző egyén vagy hivatalosolga, gyári munkás, vagy napszámos minőségben dolgozó is. Ugy reméljük, hogy a városi tanácsoterm szől asztalánál még less mód és alkalom arra, hogy ezen ügy az általunk jelzett módosítással váljon elfogadhatóvá a kerékpározók által és biztosabb jövedelmet hajtóvá a város, illetve az általa fölláttandó szegények házára.

Egy gyalogjáró.

HIREK.

Tájékoztató.

- December 21. Rendkívüli megyei közgyűlés.
- December 22. Iskolaszéki ülés.
- December 31. A kaszinó Szilveszter-estélye.
- December 31. Kereskedő ifjak estélye.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— **Erzsébet-kórház.** Felejthetetlen és Istenben boldogult Erzsébet királynénk dicső és jótétemények folytán örökké felejthetetlen neve Torontálvármegyében is méltó a megörökítésre valamely intézményen. Ezért dr. Dellimanics Lajos alispán a holnapi rendkívüli közgyűlésen azt az előterjesztést teszi a törvényhatósági bizottságnak, hogy a zombolyai közkórház az „Erzsébet” névvel ruháztassék fel. Arra való tekintettel pedig, hogy az engedélyt ő Felsője adja meg, kerestessék meg a belügyminiszter, a ki ő Felsőjénél azt kieszközölje.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pauln Karoly pancevai állami elemi iskolai tanítót az újpesti állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyeste.

— **Változások a csanádi klérusban.** Löbhardt Ferenc szentszéki ülnök, az arany érdemkereszt tulajdonosa, kiérd. esperes, resicabányai plébános Zichyfalvára, Rothmayer Zsigmond zichyfalvi plébános Resicabányára nevezettek ki plébánosokul. Kápláni minőségben áthelyeztettek: Podolszky Péter Kis-Iratosról Tornyára; Schleich Domokos Szegedről (Felső-Központ) Kis-Iratosra; Turzán Antal eddig nevelő Balassy Árpádnál Nógrád-Caácsán Kis-Jécsára.

— **A torontálvármegyei ovodák.** Hogy Torontálvármegyében milyen rohamosan hódít tért a magyarság, arról csaknem naponta meg lehet győződni. A magyarosodás leginkább és legbiztosabb sikerrel az iskolákból, vagy — menjünk még lejjebb — némiképp az ovodákból indul ki a szerint képes eredményt felmutatni, a milyen buzgalommal végzi feladatát a tanközege. Hogy Torontálban minden alkalmat megragadnak a vesetők férfiak, mely diadalra juttatja a magyarosodás eszmáját, azt nem is kell nagyon hangsúlyoznunk. A tanfelügyelőség mindent elkövet a legnagyobb tevékenységet fejt ki, mikor új iskolák, ovodák, gazdasági iskolák felállításáról van szó, a mit erősen hangsúlyozott is Steinbach Antal tanfelügyelő a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén, mikor jelentést tett a torontáli ovodákról. E szerint a vármegye területén jelenleg 113 kiseddővő működik, melyek közül 14 állami, 68 községi, 9 egyleti, 2 római katolikus, 3 g. keleti hitfelekezeti, 17 pedig állandó községi menedékház. Azonkívül 30 új községi ovoda, illetve állandó menház fő állítása ügyében a tárgyalások folyamatban vannak. Ezek létesítését leginkább a községek szorult anyagi helyzete akadályozza. Ugyanitt felemlítésre érdemes még, hogy legutóbb új állami elemi iskolákat kaptak Nagy-Teremia 2, Bánlak és Sárafalva 1—1 tauteremmel.

— **Ingyen könyvtár a népnek.** Torontál vármegye fő pánja felelvta a községeket, hogy hozzanak képviselő estületi határozatot népkönyvtárak felállítására tárgyában, annál is inkább mivel közbenjárt a belügyminiszternél, ki a könyveket ingyen engedélyezi. A községek szivesen kaptak az alkalmon a eddig a következők hoztak megfelelő határozatot: Bocvár, Nagy-Bikács, Basahíd, Topolya, Szent-Péter-Német, Beodra, Tisza Hegyes, Német-Párdány, Magyar-Ittebe és Perjámos.

— **Csekonics Endre gróf ünneplése.** Tegnapi tudósításunkból, melyben a Csekonics-palotában lefolyt tisztelgésekről beszámoltunk, a szedő hibájából kimaradt a torontáli küldöttség egyik tagjának Steinitzer Géza bankigazgatónak neve. Itt említiük meg, hogy Darányi Ignác főminiszer Aradról felkes szavu táviratban szintén üdvözölte a gróft.

— **Egy derék község a szegényeknek.** Franzfeld község derék képviselő estülete ez évben 166 frittot szavazott meg a szegény-alap terhére a szűkölködők istápolására és pedig felbőtték segélyezésére 116 frittot és szegény iskolásgyermekek felruházására 50 frittot. Az ev. egyházközség „Luther” alapjának kamataiból f. hó 11 én 45 frittot osztot ki szegény gyermekeknek téli guayával való álláthatása esijából. A vöröskereszt egyleti fiókegyesület milleniumi határozatának értelmében ez évben is 15 fritt értékű ruhaneműt fog karácsonykor szegény iskolásgyermekek közt kiosztani. Az iskolaszék azonban felül a szegény gyermekek számára a község által megszavazott 50 frittot egy még ezután meghatározandó összeggel meg fogja toldani. A fent említett segélyek kiosztása alkalmával azonban ritka eset fordult elő, hogy egy földhöz ragadt szegény ember a neki szánt segélyt megköszönve szaval utasította vissza, hogy vannak még nálánál szegényebb emberek is és a meddig az Isten neki erőt, egészséget ad, dolgozni fog, mert mások elől nem harcolja el a jótéteményeket. — Vajjon ki számíthatná ki, hogy mennyivel haladja túl ennek a szegény embernek a nemes szívűsége a fenti összegeket!

— **Jótékonycélu táncmulatság.** Nagy Gáj község ifjúága — mint onnan írják lapunknak — f. hó 26-án a Werth-féle nagyverdeglő ter meiben jótékonycélu táncmulatságot rendez. A táncmulatság védnöke báró Daniel Tibor, mely körülmény már magában is elég garancia arra nézve, hogy a mulatság a lehető legjobban sikerüljön. A zenét Jóna híres verseczi zenekara szolgáltatja. Belépő díj személyenként 2 fritt, család-ként 4 forint. A táncmulatság este 8 órakor kezdődik. Tekintettel a jótékony célra, felül fizetéseket köszönettel fogadnak.

— **Zsemlyeevés, a mely halállal végződik.** Heinrich Karoly nekőfalvi inasgyerek a napokban vendégségben volt Nagyikindán, a hol megragadta a szives vendéglátással járó alkalmat és anyai zsemlyét evett, hogy mikor harmadnap hazakerült, felpukkadt a gyomra. Szegény fiúnak egyszer volt alkalmá jóllakni a akkor is rosszul végződött a lakmározás.

— **Erzsébet királyné emlékszozára**
Rónay Olga főispánné gyűjtőívén folytatólag befolyt:

Ujfalva község	2—
Ó Lás község	2—
Széchenyfalva község	2—
Ritter Oszkár gyűjtőívén: Varga Sándor 20 kr, Rojsze József 10 kr, Varga András 10 kr, Sára István 5 kr, Posa József 5 kr, Kun Szabó Bálint, Kosa János, Vastag János, Juhász Imre, Rósz Frigyes, Márki János, Radaji Mátyás, Bodor Pál, Kovács István, Tóti Jánosné, Tóti Erzsé, Bogvár Mihály 10—10 kr, Körmives Éva, Gál Anna 5—5 kr, Nagy Miklós, Kónya Péter 10—10 kr, Körén Antal, Bódó György 50—50 kr, Csipak János, Gombos István 10—10 kr, Felső Muzslya községe 5 fritt, Simányi Lajos 20 kr, Kormányos Antal 5 kr, Trszaj István 10 kr, Krátszony András 5 kr, Schmiéd József, Juhász György, Csordás József, Baranyi János, László János 10—10 kr, Vajola András 30 kr, Agoston Mihály, Mose Sándor, 10—10 kr, Simonyi Lajosné, Seyer Péter, N. N. 20—20 kr, Bekál 1 fritt, olvashatlan 50 kr, N. N. 25 kr, N. N. 20 kr, K. J., N. N. 10—10 kr, N. N. 15 kr, Nagybecskerek-i letelesepoló társulat 10 fritt, Aradac letelesepoló társulat 5 fritt, összeg	27 50
Osszesen	33 50
Ehhez az eddigi	799 85
Eredmény	833 35
Előző gyűjtés	13707 63
Főösszeg	14540 98

Ebből 833 fritt 35 kr. a Torontáli takaréks- és hitelbanknál van gyümölcsözőleg elhelyezve.

— **A szegények istápolója.** Török-Kanisáról írják lapunknak: Elmúlt egy évtizede annak, hogy Török-Kanisán és Tor-József-falván, a két testvérközségben karácsonyra évenként a szegénysoran gyermekek a tiszta és önzetlen jótékonyág tényeinek örvendenek. Török-Kanisai Schulte Vilmosné urné, mint az Eg jótékony követe már évek során át bőkezűleg segélyezi a szegénységgel küzdőket, az évben is, kik szük szobácaikjában a szára kenyeret talán könyvekkel áztatják, hálás szívvel rebegnek köszönetet a könyörűletes adományokért, mert a nemes szívű adakozó Schulte Vilmosné 320 gyermeknek juttatott meleg téliruhát, fel ruházván őket tetőtől talpig; bátran mondhatni, hogy a két községben nincs sorsrajtított család, mely az ő jótékonyágát eddig nem tapasztalta volna, — az ő nemes lelkét dic őitve magaslatja minden kebel és ez okosta, hogy e hó 19 én az itteni előkelő hölgyközségnek egy 35 tagu küldöttsége jelent meg előtte Bolgár Istvánné vezetése alatt, hódoló köszönetet mondani a község e nagy jótévjének. Jótékony volt az itteni vörös kereszt-egylet is, 60 forintot fordítván pánstárából a szegény gyermekek ruházására. Továbbá e hó 18-án ritka ünnepleyben vett részt a lakosság kicsinye nagya. — A török-Kanisai népiiskola gyermekeinek „Vig karácsony” című szini előadása gyönyörűdöttte a közönséget az olvasó-egylet dísztermében, melyen a kedves kicsinyek könyekig megindították a nézőket; feltűnő könnyedséggel adta Gubás Katica a sorsrajtított özvegy szerepét, a jó siker az elismerés érzetét költötte fel mindenki ben, és ez az iskola derék tanítóinak tudajdonitandó, különösen Sznopek János igazgató-tanító fáradhatlan tevékenységének; a díszes közönség elismeréssel is volt iránta, mert tapsvihar közt a nyilt szinpadra hívta őt.

— **A nagybecskerek-i keresk. ifjak egy-lete tombolával egybekötött táncestélyt rendez e hó 31-én (Szilveszter estéjén) a Korona nagytermében.** Az estély kezdete 7/9 óra. Belépti díj nemtagoknak 80 kr., tagoknak 50 kr., család-jegy 1 fritt 50 kr.

— **Apa a fia után.** Csarnyáról írják, hogy ott nagy részvétet kelt Koch Györgynek, egy általánosan tisztelt kereskedőnek szomorú esete Kochot ugyanis a napokban holtan buzták ki egy faluvézi kutból. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy baleset áldozata, vagy büntényről van e szó? Egyik verzió szerint az öreg ur maga ugrott bele a kutba, mert nagyon szívére vette 17 éves fia halálát, kihez a legsebbe reményeket fűste.

Egy törvényszéki elnök jubileuma.
A temesvári királyi törvényszék elnöke, Maly István kuriai bíró, a Délvidék hasznos társadalmi mozgalmának egyik kimagasló alakja, 18.án ünnepelte elnöki működésének 25. esztendősi jubileumát. Az ünnepély az esküdtárszék tárgyalások termében ment végbe, ahol a törvényszéki kerület összes bírái és tisztviselői összegyűltek, hogy tanúi legyenek az ünnepelt elnök arcképe leleplezésének. A képet Abrányi Lajos fővárosi művész festette, az ünnepi szónoklatot Joannovits Döme királyi táblai bíró mondta. Este díszlakoma volt az ünnepelt tiszteletére. Maly 1869-ben temesmegyei főügyész, majd királyi ügyész volt a tavaly lett kinevezve kuriai bírónak. Kiváló tehetsége és bírói kvalitásai a nagyobb nyilvánosság előtt is feltűntek, mikor a híres lurri-pör, majd később a román „Dreptatea” nagy s-ajtópörének tárgyalását vezette.

A cigányok megrendszabályozása. A kóbor-cigányos vándorlása az újabb időben szokatlannal nagy mérvet öltött. Tapasztalhatni, hogy 20-30, sőt még több családtagból álló karaván uti fel egyszerre a falvak végén lármás tanyáját, majd astán bejárva a helységeket, erőszakoskodnak a munkakeresés ürügye alatt tolvajlásból tongetik életüket. Különbözőbb vásárok alkalmával bukkannak elő nagyobb számban és mindenünne összeszedett állataikkal fölöttébb veszélyentetik az állategészségügyet. A hol hirtelen takonykór üt ki, ott bizonyára vándorcigányok cserebelése okozta a vészdelmet. Számos intézkedés történt már az iránt, hogy a mennyiben ez lehetséges, a vándorlásokat oszontsák az illetékes körök, az állatok pedig vásárok idején állatorvosilag szigorúan megvizsgáltassanak. Ezek az intézkedések azonban eddigelé nem vezettek eredményre, mivel a vármegyéknek nem volt eddigelé egyöntetű eljárásuk a cigányokkal szemben. Pedig csak esáltal helyes-hetű kilátásba, hogy a cigányok okozta rendellenességek vagy megszüntnek, vagy legalább korlátozva legyenek. Ezért Borsodvármegye feliratot intézett az országgyűléshez, hogy a cigányvándorlások meggátolása iránt törvényhatóságilag intézkedjék a est pártolás végett megküldte az összes vármegyéknek.

Szilveszter estély Törökbeesen. A törökbeesei jótékony négyzet saját pénztára javára 1898. évi december hó 31-én (Szilveszter napján) Török-Beesen a nagyvendégű termében táncos egybekötött zene estélyt rendez. Kezdeté pontban esti 8 órakor. Beléptidj: személyenkint 80 kr., — családjegy 2 frt. Felülírtés-k a jótékony cél tekintetéből köszönettel fogadtatnak a hirlapilag nyomatattatnak. A műsor a következő: 1. Balfa „Cigánynd”, nyitány, zongorán előadják Garai Izsóné urnő és Richter Hugó ur. 2. a) Meyer Hellmund Erik „Varázsdal”. b) Tosti Paolo „Vorre morir”, énekli dr. Szamek Gusztávné urnő, zongorán kíséri Richter Hugó ur. 3. „Vig monolog”, előadja Herczeg Ede ur. 4. Beriot „Air Varie VI.”, hegedűn zongora kísérettel előadják Garai Izsóné urnő és Szabó Béla ur. 5. „Couplets”: a) az özeveg, b) napihirek, előadja Solymos Gusztáv ur.

Irodalom.

A Nagy Képes Világtörténet harmadik füzetét küldte szét a kiadó cég: a Franklin-társulat és a Révai irodalmi intézet. A nagy munka prospektusát és a teljesen megjelent első kötetet a sajtó osztatlan tetszéssel, pártját ritkító elismeréssel fogadta. A közönség érdeklődése is arra vall, hogy Marczali Henrik szerkesztő és a kiadó cég biztosan eltalálták, hogy milyen történelmi munkára van leginkább szüksége a magyar kultúrának. Szóval mostanában nem jelentkezett könyvhasonló auspiciumok között. Es az érdeklődés, meg a bizalom nap-napután nőttön nő. Es a körül-mény a szerkesztő és a kiadókat még az esetben is hathatósan sarkalná, hogy a legjobbat a legszebb formában adják, ha másfélőnben is nem inspirálná őket a legnemesebb ambíció. A harmadik füzet az első kötet ötödik és hatodik ívét adja, a keleti népek, szabatosabban szólva: Egyptom történetéből a memphiai és thebai korszakot. A szöveget, a szöveg köze nyomott képeken kívül, három pompás műmelléklet magyarássa. A füzetes kiadásból hetenként egy-egy füzet jelenik meg és kapható minden könyvárusznál harminc krajcsárért.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 20-án.)

Budapest, dec. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén napirend előtt Rakovszky István az elintézetlen interpellációkat sürgeti.

Csáky Albin gróf az ellenzékkel szemben körtülrja álláspontját. Elitéli az obstrukciót, mely lehetlenné teszi az indemnity megszavazását, de egyáltalában nem helyesli az ellenzék harcának indító okait, mert a kormány a kvóta ügyében nem nyilatkozhatik, a kiegyezési javaslatokat pedig most tárgyalják Bécsben a bizottságok. A kormányval szemben megjegyzi Csáky gróf, hogy a kilépésre való elhárrozását Tisza Kálmán javaslata érlelte meg benne, mivel a kormány mellett való tüntetés nem kellett volna törvényjavaslat formájába önteni. A lex-Tisza szónok szerint csak törvényt pótló párthatározat, melyért nem a kormány, hanem a szabad-elvűpárt a felelős. Minthogy pedig a házfelosztás fizikai lehetetlenség, az egyedüli kibontakozás csakis a kormányváltozás lehet. (Helyeslés a baloldalon.)

Hegedűs Sándor nem fogadja el Kossuth határozati javaslatát, mivel az elnöknek fölösleges utbaigazítást adni. Csáky gróffal szemben megjegyzi, hogy a lex Tisza nem törvényjavaslat, hanem csak pártmanifesztum. Felhívást intéz az ellenzékhez, hogy mentse meg a nagy, országos érdekeket. (Helyeslés jobbról.)

Bartha Miklós tegnapi közbeszólását rektifikálja.

Thun gróf lemondása.

Budapest, dec. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Thun gróf lemondását befejezett ténynek tekintik. A szabadelvű német sajtó biztosra veszi, hogy a nyelvrendeleteket rövid idő alatt visszavonják s hogy Thunt parlamentáris kormány követi. Érdekes a ma elterjedt hír, hogy a képviselőház volt elnöke, Abrahamovicz Dávid a Revue des deux mondesben a balpárt magatartásáról leleplezéseket ígér.

Orosz akadémia.

Budapest, dec. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pétervárról jelentik, a szláv jótékonyasági egyesület elhatározta, hogy megalapítja a szláv irodalom és művészet akadémiáját.

A legújabb francia botrány.

Budapest, dec. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi táviratok szerint kétségbe vonják azt a hírt, mintha azért tartóztatnak volna le három embert, mert egy új szerkezettű puskának a modelljét adták el.

Budapesti gabonatözde.

Budapest, 1898. december 20.

A kasszárúszlet hivatalos árjegyzései:

B u s a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	uj	78	10.85	80	10.60	10.75
Tiszavidéki	uj	78	10.55	80	10.80	10.85
Pestvidéki	uj	78	10.50	80	10.75	10.8
Bácskai	uj	78	10.65	80	—	—
Rozs	uj	elsőrendű	70-72	8.25	8.80	
„	uj	másodrendű	—	8.15	8.25	
Árpa	uj	takaromány	60-62	6.10	6.40	
„	uj	égetni való	62-64	6.70	7.50	
„	uj	sűrfűzésre való	64-66	7.70	8.50	
Zab	uj	—	39-41	5.70	6.05	
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.60	
„	ó	másnemű	—	5.50	5.55	

VASUT-ÜGYEK.

11860. sz. 1898. Torontáli helyi érdekű vasutak

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cs. közönség tudomására hozni, miszerint 1899 évre a következő fényképpel ellátott évi bérletjegyeket léptetjük életbe:

- a) A torontáli helyi érdekű vasutak összes 1899. évi január 1 én üzemben lévő saját vonalaira
 - I. osztályu utazásra 600 koronáért;
 - II. „ „ „ 450 „
 - III. „ „ „ 300 „
- b) csupán a nagybecskerek-pancsovai vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért;
- c) csupán a nagybecskerek-zsombolyai rendszer nyomtávu vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért;
- d) csupán a nagybecskerek-verseci vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért;
- e) csupán a nagybecskerek-temesvári vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért;
- f) csupán a nagybecskerek-alibunári vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért;
- g) csupán a nagybecskerek-ujzsombolyai keskenyvágásnyu vonalra II. osztályu utazásra 100 koronáért;
- h) a temesvár-módosi h. é. vasut vonalra:
 - I. osztályu utazásra 80 koronáért;
 - II. „ „ „ 60 „
 - III. „ „ „ 40 „

Ez összes bérletjegyek csak egész évre adtnak ki s helyi forgalomra, avagy a külön vonatokra nem érvényesek;

i) a nagybecskerek-bégapart-nagybecskerek-vámbácsi-vonal helyi forgalmában II. osztályu utazásra 60 koronáért adtnak ki külön bérletjegyek.

Ezen bérletjegyek folyó évi december hó 31 ig az évi bérletösszeg lefizetése és egy látogatójegy nagyságu fénykép beküldése mellett a torontáli helyi érdekű vasutak üzemeltetésénél válthatók ki.

Nagy-Becskereken, 1898. évi december hó 10-én.

Az igazgatóság.

13185/898. szám. Torontál helyi érdekű vasutak.

A folyó hó 7-én megejtett alapszabályszerű kisorsolásnál az 1895 évi január 1 én kibocsájtott elsőbbségi kötvények közül a következő kötvények lettek kisorsolva és pedig:

1. A 200 korona névértékű kötvények közül: 1888 2157, 2271, 2325, 2417, 2445, 2563, 2641, 2767, 2789, 2845, 2892, 2940, 2952, 2960, 2962, 2963, 2966, 2979, 2990, 3007, 3190 és 3212 szám.

2. Az 1000 korona névértékű kötvények közül: 5018, 5047, 5083, 5193, 5668, 5752, 5833, 6054, 6055, 6225, 6333, 6443, 6565, 7136, 7591, 7728, 7824, 7835, és 8052. szám.

3. A 2000 korona névértékű kötvények közül: 10003, 10518, 10639, 10790, 10868, 11019, 11276, 11343, 11513, 11593, 11825, 12088, 12166, 12378, 12395, és 12463. szám.

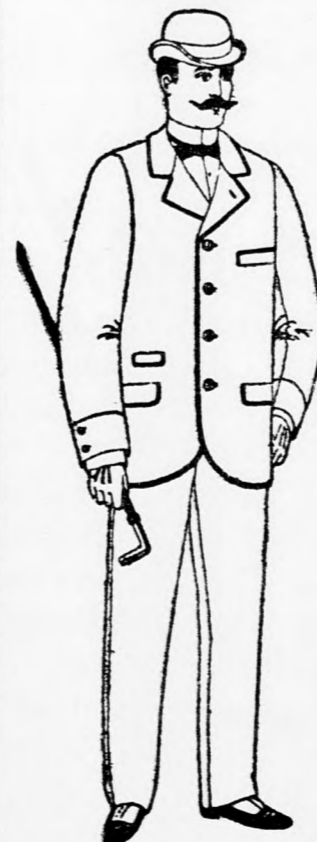
A kisorsolt kötvények beváltása 1899. évi január 2-től kezdve fog a társasági pénztárnál Nagybecskereken vagy a Pesti magyar kereskedelmi bank pénztáránál Budapesten eszközöltetni.

Nagybecskereken, 1898. évi december hó 10-én.

Torontáli helyi érdekű vasutak. (Utánnymot nem díjaztatik.)

HIRDETÉS.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Férfi öltöny 8 frt
 Fiú öltöny 5 frt
 Fiú öltöny kisebb 2frt 50kr.
 a legnagyobb választékban leszállított árakon Kovács Gedeonnál, Nagybecskereken.
 1073-I-X.

VASUT-ÜGYEK.

13841. sz. 1898. Torontáli helyi érdekű vasutak.

Anyagszállítási hirdetmény.

Az alulírott üzemeltetés az alább felsorolt anyagcsoportokból tényleges szükségletének szállítását 1899. évre, esetleg három évre biztosítani óhajtja, azoknak szállítására ezennel pályázatot hirdet.

A biztosítani kívánt anyagok a következők:
Motorbenzin, kőolaj, hengerolaj, lepárolt ásványolaj, tisztító gyapot, tisztító rongy, különféle vasak és acélok, különféle vas- és acél bádógok, különféle vasárúk, különféle fémárúk, műhelyi műfák, pályafentartási faanyagok, mindenféle száraz festékek, kenőzsírok és fénymazak, különféle bőrök és bőrárúk, különféle szövetárúk, kőtélárúk, üvegek és üvegárúk, különböző ruggyanta és asbest árúk, különböző ecsetek.

A hírás tárgyát képező egyes cikkeket előtérbe jelezve, valamint az általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges szállítási feltételek (utóbbiak darabonként 20 kr. és 20 kr. postaportó beküldése ellenében) az alulírott üzemeltetésnél kaphatók.

A lehetőleg az ajánlott tárgyra vonatkozó mintákkal és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok f. évi december 30-án déli 12 óráig alulírott üzemeltetéshez „Ajánlat 13.841. számhoz” megjelöléssel nyújtandók be.

Az ajánlatban világosan kitéendő, hogy a pályázó a Torontáli helyi érdekű vasutaknál érvényben levő általános és a vonatkozó különleges szállítási feltételeket ismeri, s hogy azokat feltétlenül elfogadja.

Az üzemeltetés kiköti magának, hogy a biztosított mennyiségekből 25%-kal többet, vagy kevesebbet vegyen igénybe és hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon válaszson.

Nagy-Becskeréken, 1898. december hó.

3.3 Az üzemeltetés.
(Utányomat nem díjazatik.)

Hirdetések.

4677. szám 1898. 1081-3.3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú föld-niveléstügyi m. kir. miniszterium az 1898. évi december hó 4-én kelt 69389-VI/3. 98. számú rendeletével a sándoregyházi rkath. lelkészlak telkén létesítendő melléképület és kerítés, valamint az ugyanott a templom telkének bekerítési munkálatait 3559 frt 01 krnyi összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1898. évi január hó 9-ik napjának d. e. 10 órájára a nagybecskereki kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtt 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1898. évi december hó 13-dikán.

M. kir. államépítészeti hivatal.

1648. kir. végreh. sz. 1898. 1086-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvi kir. járásbírósnak V. 1135 1898. sz. végzése által Strasser & König budapesti lakos, valamint a többi alap és felülfoglaltók javára, Sparioszu Ilia és Anasztasia ozorai lakosok ellen járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj, eddig összesen 107 frt 73 kr. perköltég, 1 frt 50 kr. árverés kifizetési követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 851 frt 20 kr-ra becsült butor-

nemű, gazdasági eszközök és tüzeti árucikkből álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatuak.

Mely árverésnek az antalfalvi kir. járásbírósnak Polg. fenti 1893. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, Ozorán, adások lakásán leendő eszközölsére 1898. évi december hó (huszonegyedik) 21-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöb- bet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Antalfalván, 1898. évi dec. hó 9. napján.

Gunics Béla,
kir. bir. végrehajtó.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Női gallérok, Női felöltők, Leány kabátok & Leány felöltők melyek leszállított árakoz a legnagyobbat választékban Kovács Gedeonnál, Nagybecskereken. 1078-II-X.3

Torontálmegye zombolyai járás főszolgabírája.

12926. szám 1898.

1887-3.1

Pályázati hirdetmény.

A szenthuberti körjegyzőségnek 365 frt évi fizetéssel rendszeresített községi iraki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám jövő évi január hó 10-éig adják be, mert a később benyújtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Zsombolya, 1898. december 17.

Fősz. távol:
Dr. Csavosy,
tb. főszolgabíró.

Torontálmegye Nagy-Szent-Miklósi járás főszolgabírája.

12924. szám 1898.

1085-3.1

Pályázati hirdetmény.

A nagy-szt. iklósi járáshoz tartozó szerb-ésanádi körörlatorvosi állásra, melyhez Szerb- és Német Csánád községek tartoznak, ezennel pályázatot hirdetek.

Kérdéses állással 400 frt készpénz fizetés és a szabályrendeletben megállapított díjak vannak egybekötve, továbbá husszemle után járó körülbelül 50 frt. A körhöz tartozik egy uradalom, az itt nyaralás valószínű mellékjövedelem 300 forint.

Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeket hozzám folyó évi december 31-éig nyújtsák be.

Nagy-Szent-Miklós, 1898. december hó 15-én

Hadfy,
főszolgabíró.

közölje velünk összes címét.

Subaria Szabószék és felhívószék

LEVELEZŐ-LAP
utján
s mi aronnal küldjük Önnek
husáratunk, füstölthúsaink és
mindennemű kálbaszfelek árjegyzékét.
franco *díjmentesen!*

Subaria-szabó és dísznövény

ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA és HUSFÜSTÖLŐVÁR
SZOMBATHELY.

174-30.98

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a
Gizella-parton 2755. sz. a. Kurländer-udvar Telefon 89. sz.
elsőrendű **SZÁRAZ TŰZIFA**
és Wildensteinsegen-Richterhof-féle
legjobb **porosz szalon-köszön**
számára második előrusító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt
vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Kerona-utca 585. szám alatti eddigi fátelapemen ezután is
elsőrendű **tűzifa és valódi porosz szalon-köszön**
szolgáltatok ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután
is tartsa meg irántam.

Kiváló tisztelettel
Telefon 35. sz. **KURLÄNDER IMRE.** Telefon 35. sz. 669-76.60

A Kurländer-udvarban még egynéhány újonnan épült üzlethelyiség bérbeadandó.